

Hálózat, kapcsolat, interakció társadalmi tőke és együttműködés

Csizmadia Zoltán,
tudományos munkatárs
MTA KRTK RKI NYUTO

MTA, 2014. november 20.
MTA RKK 30. évfordulójára

- Interdiszciplináris és **multidiszciplináris** jelleg: tér-környezet / társadalom / gazdaság / politika / ... stb.
- **Nyitott, befogadó**, integráló tudományterület
- Erősödő **társadalomelméleti és szociológiai** hatások
- **Társadalmi kontextus**, társadalmi objektivációk, társadalmi tér kérdésének felértékelődése
- Területiség és társadalmiság **interakciója**, folyamatos egymásra hatása, **egymást konstruáló** jellege
- Új fogalmak, elméletek, kutatási irányok és módszerek folyamatos **beépítése és használata**

- relációk, interakciók, kapcsolatok, kötések
- hálózatok, komplex rendszerek, klaszterek
- immateriális erőforrások, tudás tőke, társadalmi tőke, területi tőke
- tudás, információ, innováció, kooperáció

RSA éves konferencia, előadások címe, 2011-2014

Forrás: RSA honlap, konferencia absztraktok kiadványai, 2011-2014 között (4 év)

- RSA online publication platform
- „social capital” kifejezés, címben vagy absztraktban
- 89 találat
- közösség ereje, regionális társadalmi tőke, bizalom, regionális innovációs képesség, vállalatok beágyazottsága, vállalkozókészség, befektetés a társadalmi tőkébe, innováció, gazdasági fejlődés, tanuló régió, tudásáramlás, demokrácia, kohézió, fenntartható fejlődés, térbeli közelség
- „network” – 717 találat

- **Putnam (1993) – regionális gazdasági és politika fejlődés**, demokrácia működése, 20 olasz régió, 1970-től, civil aktivitás és társadalmi tőke hatása a regionális teljesítményre (észak-dél tengely)
- **Castells (1996)– globális hálózati társadalom**, új társadalmi morfológia, társadalmi változás és pozícióhoz jutás döntő forrása a hálózatokba való bekapcsolódás, kimaradás, hálózati működés
- **Camagni (2009) - területi tőke** fogalma, kilenc alkotóelemből három (együttműködési hálózatok, kapcsolati tőke, társadalmi tőke)

Társadalmi tőke három regionális indikátora

- **FSN: Formális társadalmi hálózatok** – tagság és részvétel társadalmi szervezetekben
- **ISN: Informális társadalmi hálózatok** – találkozás barátokkal, kollégákkal, család fontossága,
- **ST: Bizalom** – általános bizalom, intézményekbe vetett bizalom, politikai kérdések megvitatása

Ranking	Regions	SC	FSN	ISN	ST	Type
1	Sweden	1.25	1.73	0.88	1.16	Synergic
5	Luxembourg	0.34	0.37	0.27	0.37	Synergic
3	észak The Netherlands	0.73	1.39	0.00	0.81	Synergic
2	Denmark	0.87	0.94	-0.04	1.70	Nordic
4	Finland	0.44	0.80	-0.18	0.72	Nordic
9	Austria	-0.15	0.20	-0.78	0.13	Nordic
10	Belgium	-0.23	0.18	-0.95	0.08	Nordic
6	Ireland	0.32	0.12	1.29	-0.44	Network Based
7	United Kingdom	-0.07	-0.14	0.75	-0.82	Informally Jointed
8	Greece	-0.14	-0.56	0.85	-0.71	Informally Jointed
13	dél Spain	-0.65	-1.49	0.05	-0.49	Informally Jointed
14	Portugal	-0.78	-1.72	0.37	-0.98	Informally Jointed
11	France	-0.42	-0.39	-0.42	-0.45	Disjointed
12	Germany	-0.54	-0.51	-1.12	-0.01	Disjointed
15	Italy	-0.99	-0.92	-0.96	-1.07	Disjointed

- 15 ország
- 81 régió NUTS 1 vagy NUTS 2
- 4 indikátor
- 6 régiótípus
- svéd, dán, holland, finn

Kedvező és kedvezőtlen regionális társadalmi tőke (Ferragina 2012)

Ranking	Regions	SC	For.	Inf.	ST
1	SE Gotaland	1.39	2.08	0.79	1.30
2	SE Svealand and Stockholm	1.28	1.76	0.58	1.50
3	SE Norrland	1.27	2.20	0.51	1.11
4	DK Hovenstansomradet	1.15	1.22	0.01	2.21
5	DK Jylland	1.03	1.25	0.02	1.82
6	NL East Netherlands	1.00	1.84	0.10	1.05
8	DK Fyn (Syddanmark)	0.91	1.20	0.04	1.51
10	NL South Netherlands	0.84	1.52	0.26	0.74
12	FR West Friesland (Groningen)	0.77	0.87	0.20	1.00

Ranking	Regions	SC	For.	Inf.	ST
60	DE Berlin	-0.37	-0.42	-1.14	0.44
74	DE Brandenburg	-0.76	-1.23	-1.21	0.17
44	IT Nord Est	-0.13	0.37	-0.24	-0.52
59	FR Nord	-0.36	0.34	-0.87	-0.53
45	FR Ouest	-0.16	-0.13	-0.11	-0.22
50	UK London	-0.19	-0.05	-0.13	-0.40
52	FR Sud ouest	-0.27	-0.43	-0.11	-0.28
53	FR Est	-0.27	-0.04	-0.38	-0.41
54	FR Centre Est	-0.30	-0.08	-0.43	-0.40
58	FR Bassin Parisien	-0.34	-0.16	-0.47	-0.40
64	BE Region Wallone	-0.45	-0.26	-0.90	-0.19
66	DE R	-0.49	0.14	1.12	0.10

1. **Szinergikus** – mindhárom forma
2. **Északi** – formális kapcsolatok és bizalom
3. **Hálózati** alapú – formális és informális kapcsolatok
4. **Informális** – csak informális kapcsolatok
5. **Formális** – csak formális kapcsolatok
6. **Bizalom** alapú – csak társadalmi bizalom
7. **Kapcsolat nélküli** – mindhárom gyenge

- Térbeli és társadalmi **közelség**
- **Térkapcsolatok, térelméleti** kérdések
- **Csomóponti régió, agglomeráció,** gravitációs modellek
- Közlekedési hálózatok
- Tudásalapú helyi **gazdaságfejlesztés**
- Hálózatosodás és a társadalmi tőke szerepe a **versenyképességben**
- **Klaszteresedés,** iparági klaszterek és hálózatok
- Regionális **innovációs rendszer** mint hálózat
- **KKV-k** együttműködési kapcsolatrendszerei
- Gazdaság szereplők területi és társadalmi **beágyazottsága**
- **Beszállítói** hálózatok és kapcsolatok
- Együttműködések szerepe az innovációban és a **kutatás-fejlesztésben,**
- **Innovációs hálózatok**
- **Felsőoktatás** és a **gazdaság** kapcsolata
- Immateriális javak, **területi tőke**
- Régiók közötti **tudáshálózati** struktúra
- **Tanulórégiók,** feltalálói kapcsolatok
- **Önkormányzati** hálózatok
- **Határ mentiség** - határon átívelő szervezetközi és interperszonális kapcsolatok

Köszönöm a figyelmet!

